

A Kis-Ázsia déli partvidéke mentén húzódó *Toros-hegység* az alpi hegységrendszer dinári-hellén ágának folytatása. Ez az Égei-tengertől kiindulva kelet felé halad, és az iráni Zagrosz-hegységben folytatódik. Kőzetanyaga egy közel 200 millió éven át tartó tengeri üledékfelhalmozódás során keletkezett; helyenként szinte teljes mértékben karbonátos képződmények: mészkövek, dolomitok uralják. Ezek – köztudottan – karsztosodnak, ezért a *Toros-hegység* nyugati és középső része *Törökország legnagyobb összefüggő karszterülete*.

Barlangjainak tudományos igényű kutatása – elsősorban vízi erőművek, öntözőrendszerek kiépítésének tervezése kapcsán – csak az 1940-es években kezdődött el.

A karsztban a víz áramlása az északi nagy kiterjedésű tavakból indul ki; ezeknek a – *Beyşehir*-, az *Eğirdir* (ejirdir)-, és a *Burdur*-tavaknak a lefolyása nagyobb részben déli irányú. A barlangrendszereken átmenő víz a hegyvidék déli lábánál – Antalya város környékén – igen bővizű forrásokban lát napvilágot. Közülük a *Dumanlı Pınar*-nak a vízhozama másodpercenként (!) 50 köbméter; a török szakemberek szerint ez a világ legbővizűbb karsztforrása.

A hegység karsztos formakincsének különösen figyelemre méltó elemei azok a folyók, melyek több átmenő bar-

Az Uzun Su völgye

Égésrétegek a Balatini-barlang üledékében

langon is keresztülfolyanak. Ilyen az *Uzun Su* is, melynek barlangjait *Çamlık* (Csamlık) faluból lehet a legkönnyebben elérni. A település egy 9 kilométer hosszú földúttal csatlakozik a *Beyşehir*-ből *Akseki*-be vezető autópályához; a lakói jórészt földművelők, s a legtöbb férfi valamennyi időre elmegy Nyugat-Európába vendégmunkásnak, majd „meggazdagodva” visszatér.

A falu délnyugati szélétől néhány száz méternyire nyílik a legközelebbi, a *Körükini-barlang*. Ennek a mintegy 15 méter magas bejárata fölött még egy beszakadt barlangterem is található. A bejáraton befolyó patak 1250 méteres föld alatti út után a *Degimen* (deji-men)-barlangból kilépve lát napvilágot. Rövid, de vad szépségekben bővelkedő szurdokszakasz után a *Degirme-*

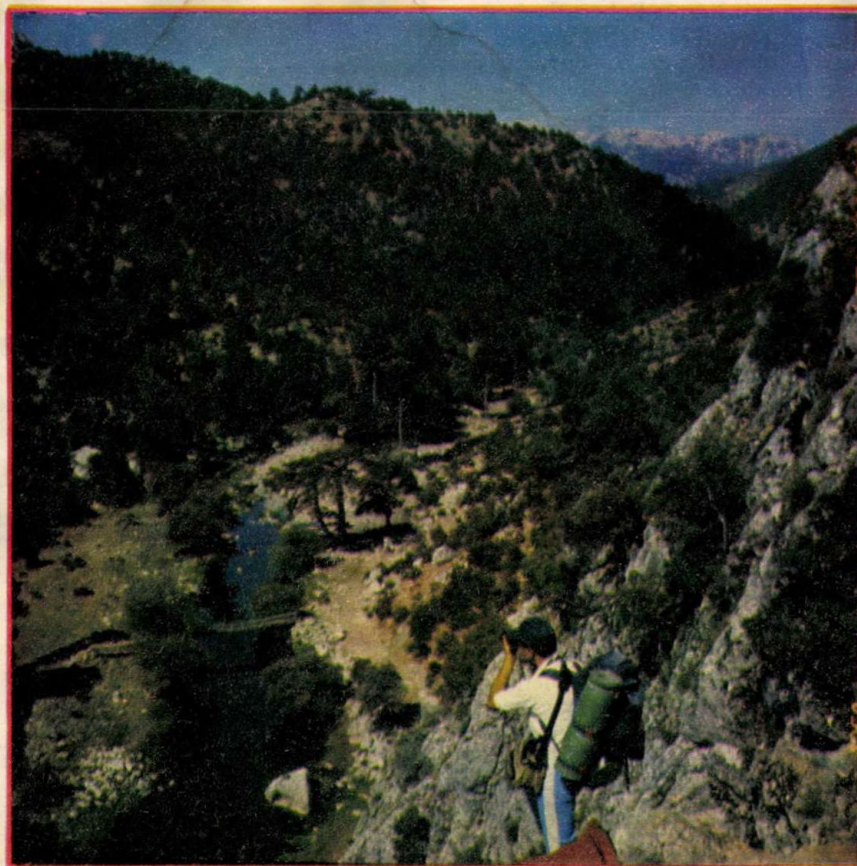

AZ UZUN SU VÖLGYE

nini (dejirmenini) nevű bejáratát ismét egy 400 méter hosszú *természetes alagút* kezdődik, melynek kijárata a Suluin. A mintegy 20 méter magas száda fölött egy kisebb *kőfülkét* is találunk. Ennek az az érdekessége, hogy falaira valaha *szenképeket* festettek: feltehetően a kora középkori iszlám hódítást követően a helyiek egy ideig még titokban gyakorolták a keresztény vallást. In-

**A vadregényes
Suluin-
szurdok**

**Çamlık falu;
lakóinak többez a háborítatlan
természeti szépség, mint a pénz**

**A
Körükini-barlang
„portálja”
(A szerző felvételei)**

nen tovább egy kisebb *poljén** fut át a folyó, ahol az öntözött kertetek néhány család nagy szorgalommal műveli. A poljéből egy rövid szurdokon át folyik

tovább a patak; a szurdok kijáratában egy sziklafalban emeletes barlangrendszer, a *Balatini* csábítja az embert a föld alatti világba.

A barlang alsó – patakos – ágának hossza 700, a felsőé 250 méter. Ez utóbbinak a bejáratát valaha erődítményszerűvé építették ki: erről tanúskodnak az előtérben található falmaradványok. A falusiak szerint egy görög betűs márványtábla is volt ott, de azt francia turisták elvitték. A bejárat közelében egy kincsvadászok által ásott „kutatógödör” is van; ebben két jól látható égésréteg van, amely jelzi, hogy ott hosszabb ideig „laktak” emberek, de az üledék alaposabb vizsgálata a jövő kutatóira vár. Balatini környékén teraszok maradványai láthatók, melyeket valaha művelhettek, és az alsó barlang patakjának vizével öntözhettek is.

Temucin Aygen (temudzsín ajgen) török geológus felvetette a barlangok *turisztikai* hasznosításának ötletét Çamlık falu lakosai előtt – még a hatvanas években. A várható *anyag*i előnyöket ecsetelve próbálta rávenni őket, hogy segítsenek néhány barlang kiépítésében. Idegenforgalmi vonzóerőként megemlítette az Uzun Su átmenő barlangjaiban szervezendő csónaktúrákat. A falusiak azonban azzal utasították vissza az ajánlatot, hogy mi lenne akkor az ő asszonyaikkal és lányaikkal, ha idecsődülne az a sok idegen. Így a barlangokat ma is csak kutatók látogatják; őket a helybeliek szeretettel fogadják és segítik.

Dr. Hír János,
a földrajztudomány kandidátusa